

RADEVÓ

HUSZTI PÉTERREL

— Önrol már mindent leirtak? Vagy hagytak még nekem is valamit?

— Biztosan. A gond inkább az, hogy gyakran nem azt

kérdézik, ami éppen a legjobban izgatja az embert. És az is elképzelhető, hogy ugyanazokra a kérdésekre ma mást válaszolnék.

— Próbáljuk meg. Mi volt az első kiugrása?

— Kézenfekvő válasz a Jágo lenne. Ez a szörp úgy él az emberek tudatában, hogy Huszti Péter itt „ugrott ki”. De, én úgy vélem, ahhoz a Jágohoz kellett egy Shakespeare, egy rendező, aki tudott újat mondani. Abba a Jágoba egy periódus is összegeződik. Az idő nem csak az ember külsejében hoz változást, hogy kopik, hogy öszül, hanem szerencsére a színpadon is változást hoz. A színész magával viszi a múltját és egyik szerepét beleépíti a másikba. És, ha „helyzet” jön, akkor ezek „robbanhatnak”.

— Mit tart értékek?

— Komplikált, bonyolult, de nagyon fontos kérdés. Ez a fogalom állandóan változik. Lehetséges, hogy néhány évvel ezelőtti a szeretetet mondtam volna. Szerettem, hogy szerettek az emberek. Sőt, törekedtem arra, hogy mindenki szeretetét elnyerjem. Ma, mindenben az igazit keresem. És ki merem mondani, hogy lemondtam mindenki szeretetéről. Nem is maradtak mellettem sokan. Az értéktrendem ma így néz ki: legyen egy társam, legyen barátom és hitem hozzájuk.

— És mit tart az anyagi javakról?

— Vagyont sohasem gyűjtöttem! Annyit muszáj megke-

resni, ami egy normális életvitelhez szükséges.

— Ez attól is függ, hogy ki mit tart normálisnak.

— Egy átlagember átlagéletét élem. Van egy Ladám, tanácsi lakosom és két gyerekelem. Természetesen az anyagi forrásaimat szabályozhatom. A pénzkeresetet nem keverem össze a művészi vágyakkal. Tiszán látom, hogy a főiskolán tanítani — anyagilag — nem egyenlő a hiánnyal.

— Pedig a „Kovácsnéni” úgy képeztik, hogy a fürdője hőmérsékletét lakái jelenti, és a kaviáros reggeli után Cyrano kilovagol a kertjébe.

— Jobb lenne meghagyni az embereket az illúziójukban. A közönség nem szereti, ha a színpadi királynője feszületlenül, kéé szatyorra! csapni a pincen, és Edmond Rostand hőse se járjon lyukas cipőt talp alatt. Amondó vagyok, hogy az utéan is őrizünk meg valamit a színház varázsából.

— Szerintem egy embert nemcsak a barátai, de utazásai is jellemznek. Például, hogy hova utazik és miért.

— Ez mindenképpen kötődik a pénzhez. Hacsak nem gondolatban két útra az utazó. Szerencsés vagyok, mert a munkámmal kapcsolatban nagyon sokfelé jártam, Dél-Amerikától kezdve, Európa csaknem valamennyi országában. Angliába és Norvégijába másrészt mentem. Ez utóbbit teljesen Peer Gynt hatására jártam be. És a különleges, sziklás, szakadékos, vízeséssé forduló, a hideg hatalmas erők között megtalálom amit kerestem. Azt a feltétlenül földrajzhoz is kötődő atmoszférát, amely Peer Gynt mondájában gyökerezhet. Ennek ellenére, és emellett még nagyon sok utazási vágyam maradt, de ez így van rendjén. Jó hinni, hogy az ember még a „sokminden” előtt áll.

— **Polihisztorkodó típus. A Madách Színház vezető színáza, tanít, ír és rendez.**

— Ez egy régi mese. Mármost az, hogy rendezőnek jelentkeztem a főiskolára és Várkonyi elérített. Azt mondta „mi a fenének akarsz te rendező lenni? Legyél színész, és ha van hozzá tehetséged, rendező még húsz év múlva is lehetsz.” Egyrészt majdnem évszerint is igaza lett, másrészt egyre kevésbé hiszek abban, hogy a rendezői tudást az iskolán lehet megszerezni. Erről az élet ad bizonyítványt. Legfontosabb hitvallásom rendezőként, hogy ne osszak sebeket és ne okozzak szükségtelen fájdalmakat. És nem vagyok polihisztor, még „polihisztorkodó” sem, mert az a sok minden amit felsorolt egy és ugyanaz: a SZÍNHÁZ.

— Az írás is?
— Kötődik hozzá erősen. Az élményt magamban hordom sokáig, nem jegyzetelgetek, nem firkálgatok, nem vezetek naplót. És egyszerűsok az éjszaka izgató csendjében mégis összeállnak a játszó-társakkal kapcsolatos írományok.

— **Magánélet. Mennyire enged belekérdezni?**

— Semennyire.

— **Akkor a további három kérdést is töröltnöm kell. Beszéljünk a Cyrano-ról. Én a tizenvalahányadik előadást láttam,**

és a közönségnek a feszült figyelemétől, ahogy mondani szokták „látva maradt a szája”... Cyrano lendületes játéka megfogta és végig fogvatartotta az érzelmeiket, amit a végén a nézősereg óriási tapsal, ovációval köszönt meg.

— Örülök, hogy így látta. Szerintem sincs generációs kérdés a nézőtérben, nincs ilyen-olyan kétség, kérdőjel, belmagyarozás, csak színház van. Nem szeretnék bölcsekedni, de erről a darabról írták annak idején, hogy a „legszínházabb színház”. És ha ma, a karzaton ülő fiatalok és az első sorokban ülő nagymamák ugyanazt érzik, akkor feladatunk teljesítve.

— **Cyrano, mint szerep, a színészek álma, de rokonzenes tulajdonságai miatt a miénk is. Lehet vele azonosulni, lehet és kell vele „repülni”.**

— A becsület-monológ egyértelműen szólhat a mának: „nem vagyok májlandó gazsulálni, pártfogókat keresni...” satöbbi. Ez minden évszázadban szimpátiikus vorás. Cyrano az IGAZSÁG, a SZABADSÁG, a BARÁTSÁG, a BÁTORSÁG, a FÉRFIASSÁG megtestesítője. Lehet róla példát venni.

— **A romantika nem erőssége szadunknak. Holott az ember lelkében ez az érzés — szerintem — nem korcsozult el. Ott van, velünk van és az előadás alatt legalább is egy estére „kiszabadul”. Önt milyen elsődleges élmény fűzi Cyranohoz?**

— Hogy megtaláljam a külsőségek, a köpenyek, a tollak, a sokszor éppen védekezésképpen alkalmazott szavak között az embert. Merül a harcba, szerelembe, halálba induló hős mögött egy igazi EMBER lélegzik.

(Fotók: Gáti György)

— **Mit gondol, hány előadás vár Cyrano-ra?**

— ...nem tudom.

— **Akkor más-képp kérdezem. Meddig bírna „szerelemmel”?**

— A szerelem elején nem tudja az ember, hogy meddig tart. Most, úgy érzem — ez az igazi.

Bozsán Éta

PM 5